

Witte en rode klaver

Witte klaver is in het algemeen beter geschikt voor langdurig beweiden, lichte maaisneden en korte stoppellingen dan rode klaver. Het grote voordeel van rode klaver is de hogere ds-opbrengst. Vooral de eerste twee jaren is rode klaver aanmerkelijk productiever dan witte klaver. Rode klaver wordt daarom veel toegepast in percelen die hoofdzakelijk bestemd zijn voor maaien.

Witte klaver

Weide- of cultuurklaver

Binnen de witte klaver zijn grofweg drie typen te onderscheiden in groeiwijze: de weideklaver, de cultuurklaver en de grootbladige klaver. Het grootste verschil zit in de groeiwijze.

Witte weideklaver blijft laag, stoelt sterk uit en is goed bestand tegen beweiding. Doordat de blaadjes kleiner blijven is de opbrengst van de weideklaver lager dan van de andere klavertypen. Witte weideklaver is als regel iets beter standvastig bij beweiden, terwijl de witte cultuurklaver en de grootbladige klaver onder maaiomstandigheden iets beter standhouden.

De witte cultuurklaver groeit hoger en stoelt minder uit. De cultuurklaver heeft qua toepassing en productievermogen de grootste mogelijkheden. Voor grasmengsels wordt vooral gebruik gemaakt van cultuurklavers.

De **grootbladige witte klaver** heeft de grootste groeiwijze en stoelt het minste uit. Grootbladige witte klaver is vaak matig standvastig en komt meer voor kortdurend grasland in aanmerking waarbij hoofdzakelijk gemaaid wordt.

Tabel. Overzicht van eigenschappen van rassen witte klaver.
Gemiddelden over de jaren 2017 t/m 2021

Rubricering	Rasnaam	Bladgrootte	Standvastigheid	Concurrentievermogen ¹⁾	Wintervastheid	Drogestofopbrengst (relatief) ²⁾
Grootbladige klaver						
N	Silvester	groot	8,3	8,0	*)	102
N	Brianna	groot	8,4	7,7	*)	102
N	Beaumont	groot	8,4	8,5	*)	102
Witte cultuurklaver / maaiklaver						
N	Calimero	gemiddeld	8,5	7,9	*)	102
N	RGT Gabbi	gemiddeld	8,0	7,6	*)	101
N	Melital	gemiddeld	8,3	7,2	*)	100
N	Klondike	gemiddeld	7,9	7,5	*)	100
A	Alice	gemiddeld	8,0	7,7	6,5	99
N	Violin	gemiddeld	8,2	7,5	*)	98
N	Trixi	gemiddeld	7,7	7,1	*)	100
A	Merwi	gemiddeld	7,6	7,1	7,0	98
B	Riesling	gemiddeld	8,4	7,9	8,0	103
B	Tasman	gemiddeld	7,9	7,0	7,0	99
Witte weideklaver						
N	Cooffin	klein	7,8	6,8	*)	98
A	Rivendel	klein	7,5	6,5	8,0	97

*) Geen gegevens beschikbaar

¹⁾ Als het moeilijk is om klaver in het bestand te krijgen, is het beter een sterk concurrerend ras te kiezen. Als het aandeel klaver perceel vaak te hoog wordt, kan beter gekozen worden voor een ras met een lager concurrentievermogen.

²⁾ Opbrengst heeft betrekking op een mengsel met Engels raaigras.

Rode klaver

Rode klaver wordt minder toegepast in grasland dan witte klaver. Dat komt vooral door de verschillen in bouw. Rode klaver heeft geen uitlopers en beschikt over relatief hoge groeipunten. Daardoor is rode klaver minder geschikt voor langdurig beweiden, lichte maaisneden en korte stoppellingen. In die omstandigheden is witte klaver beter geschikt.

Rode klaver kan worden aangetast door klaverkanker (*Sclerotinia trifoliorum*) en door het stengelaaltjes (*Ditylenchus dipsaci*). Verder kan in de nazomer en herfst meeldauw (*Erysiphe trifolii*) optreden.

Het grote voordeel van rode klaver is de hogere ds-opbrengst. Vooral de eerste twee jaren is rode klaver aanmerkelijk productiever dan witte klaver. Rode klaver wordt daarom veel toegepast in percelen die hoofdzakelijk bestemd zijn voor maaien.

Van nature is rode klaver weinig persistent. Na 2-3 jaar is de rode klaver veelal verdwenen. Het management en met name de bemesting speelt hierbij ook een rol. Om rode klaver in het perceel te houden is het zaak regelmatig bij te zaaien. Rode klaver kan zich namelijk niet via uitlopers vermeerderen. Door het maaien krijgt de rode klaver vaak geen kans om zich te vermeerderen via zaad. Door de rode klaver de kans te geven uit te bloeien krijgt het deze kans wel. Dit kan bijvoorbeeld door bij het maaien regelmatig een strookje te laten staan

Rode klaver (*Trifolium pratense* L.) 2019

Belangrijkste kenmerken van rode klaverrassen, opgenomen op de Belgische rassencatalogus¹

Ras	Ploëdie	Jaar van opname	Meeldauw resistentie (1-9) ²	Sclerotinia resistentie (1-9) ²	Persistentie (1-9) ²	Concurrentie t.o.v. L. perenne (% klaver in de totale DS-opbrengst)	DS-opbrengst in reïncultuur Jaar 1 ³	DS-opbrengst in reïncultuur Jaar 2 ³	DS-opbrengst in reïncultuur Totaal ³
LEMMON	DIPLOID	2000	8,6	7,1	6,2		100	100	100
MERIAN	DIPLOID	2000	8,6	7,1	6,5	64,1	100	101	101
MERVIOT	DIPLOID	1980	6,3	7,2	6,6	61,8	101	100	100
VIOLETTA RvP	DIPLOID	1954	5,8	6,8	6,0		99	95	97
ATLANTIS	TETRAPLOID	2017			6,4	65,7	101	104	102
100= ... ton/ha	-	-	-	-	-	-	17,4	14,5	-

¹ Overname van de volledige tabel uit de Belgische aanbevelende rassenlijst mits bronvermelding is toegestaan, namaak is verboden

² Hoe hoger het cijfer hoe beter

³ 100 = gemiddelde van alle rode klaverrassen op de Belgische rassenlijst

Diploïd of tetraploïd

Diploïde rassen zijn over het algemeen iets meer ziektegevoelig dan tetraploïde rassen. De diploïde rassen zijn nogal vatbaar voor klaverkanker. De wintervastheid van de diploïde rassen is vrij goed.

Tetraploïde rassen hebben in het algemeen groter blad en grovere stengels als diploïde rassen. Het zaad is ongeveer 1,5 keer zo zwaar als dat van diploïde rassen. Ze geven een goede grondbedekking en zijn vrij weinig vatbaar voor klaverkanker. Bovendien is de wintervastheid van tetraploïden vaak iets beter dan de diploïde rassen.

Tetraploïde rassen hebben iets grover zaad en zijn wat moeilijker te produceren. Daardoor zijn ze over het algemeen iets duurder. Zaaiadvies bij mengen met gras:

Diploïde rode klaver 5-6 kg/ha

Tetraploïde rode klaver 6-8 kg/ha

Ackerklees of Mattenklees

De term Ackerklees of Mattenklees komt uit Zwitserland waar rode klavers extra getest worden op persistentie. De types die hier goed scoren worden "Mattenklees" genoemd.

Mattenklees hebben gemiddeld een hogere persistentie dan Ackerklees, en een hoger aandeel klaver in het derde en vierde productiejaar. Dat betekent dat naarmate het grasland langer in gebruik is het ruw eiwit in het gras hoger is voor Mattenklees door het hogere klaveraandeel.

Akkerklees zijn over het algemeen is beter verteerbaar en bevatten per kg ds een iets hoger eiwitgehalte.

Tabel 1

Opbrengst (ton drogestof per ha) van rode klaverrassen in mengteelt met Engels raagras

Cultivars	Ploditeit	2012 (jaar 1)		2014 (jaar 3)		2015 (jaar 4)		Gemiddeld (jaar 1, 3 & 4)	
		Klaver	Totaal	Klaver	Totaal	Klaver	Totaal	Klaver	Totaal
Ackerklee		6,8 (103)	11,6 (101)	8,1 (86)	13,1 (97)	4,4 (79)	10,3 (96)	6,4 (89)**	11,7 (98)
Avanti	Tetra	6,2 cde*	11,0 bc	7,4 c	12,4 d	4,8 def	10,6 bcd	6,1 (85)	11,4 (96)
Lemmon	Diploid	5,9 de	10,9 bc	7,9 c	12,7 cd	3,7 f	10,0 cd	5,8 (81)	11,2 (94)
Maro	Tetra	7,7 a	12,6 a	9,1 bc	14,3 a	4,0 ef	9,8 d	6,9 (96)	12,2 (103)
Taifun	Tetra	7,5 ab	11,7 ab	7,9 c	12,9 bcd	5,0 de	10,8 abc	6,8 (94)	11,8 (100)
Mattenklee		6,5 (97)	11,3 (99)	10,7 (114)	13,8 (103)	6,7 (121)	11,1 (104)	8,0 (111)	12,1 (102)
Fregata	Tetra	6,7 abcd	11,4 bc	10,7 ab	13,7 abc	6,8 b	11,6 a	8,1 (113)	12,2 (103)
Larus	Tetra	7,4 abc	12,0 ab	11,1 a	13,8 abc	8,4 a	11,2 ab	9,0 (125)	12,3 (104)
Milvus	Diploid	5,4 e	10,3 c	9,9 ab	13,8 abc	6,3 bc	11,2 ab	7,2 (101)	11,7 (99)
Pavo	Diploid	6,4 bcde	11,6 ab	11,0 a	14,1 ab	5,2 cd	10,5 bcd	7,6 (105)	12,1 (102)
Gemiddelde		6,7	11,4	9,4	13,5	5,5	10,7	7,2 (100)	11,9 (100)

* Getallen gevolgd door dezelfde letters zijn niet significant verschillend bij vergelijking binnen de kolommen ($P > 0,05$)

** Geïndexeerd naar het gemiddelde rode klavergehalte (%)